20 YEARS OF WAR
A COSTS OF WAR RESEARCH SERIES

WATSON INSTITUTE
INTERNATIONAL & PUBLIC AFFAIRS
BROWN UNIVERSITY

CENTER FOR INTERNATIONAL POLICY
Advancing a peaceful, just and sustainable world

Winsten van de oorlog: zakelijke begunstigden van de nasleep van 9/11 PentagonUitgavenStijging

WilliamD.Hartung1
Centrum voor Internationaal Beleid

13 september 2021

Invoering

De reactie van de Amerikaanse overheid op de terroristische aanslagen van 11 september 2001 leidde tot een dramatische toename van de financiering en inkomsten van het Pentagon voor wapenleveranciers. Hoewel de kosten en gevolgen van het Amerikaanse oorlogsbeleid van de 21e eeuw goed gedocumenteerd zijn, heeft de vraag wie er van deze aanpak heeft geprofiteerd minder aandacht gekregen. Grote en kleine bedrijven hebben verreweg het meest geprofiteerd van de sterke stijging van de militaire uitgaven na 9/11. Sinds het begin van de oorlog in Afghanistan hebben de uitgaven van het Pentagon in totaal meer dan 14 biljoen dollar bedragen, waarvan een derde tot de helft naar defensiecontractanten ging. 2 Sommige van deze bedrijven behaalden winsten die algemeen als legitiem worden beschouwd. Andere winsten waren het gevolg van twijfelachtige of corrupte bedrijfspraktijken die neerkomen op verspilling, fraude, misbruik, woekerprijzen of winstbejag.

De toenemende afhankelijkheid van het Pentagon van particuliere contractanten in de periode na 9/11 roept meerdere vragen op over verantwoording, transparantie en effectiviteit. Dit is problematisch omdat privatisering van belangrijke functies de controle van het Amerikaanse leger over activiteiten die plaatsvinden in oorlogsgebieden kan verminderen, terwijl tegelijkertijd de risico's van verspilling, fraude en misbruik toenemen. Bovendien kan het feit dat oorlogvoering een bron van winst is, in strijd zijn met het doel om de VS het voortouw te laten nemen met diplomatie bij het oplossen van conflicten. In bredere zin heeft de buitensporige invloed van defensiecontractanten geleid tot een toenemende militarisering van de Amerikaanse

---

1 William D. Hartung is directeur van het Arms and Security Program bij het Center for International Policy. De auteur wil de Colombe Foundation en de Arca Foundation bedanken voor hun steun aan het programmawerk aan de uitgaven van het Pentagon en de mondiale wapenhandel. Ook wil hij Will Smith, Aditi Bawa en Taylor Giorno bedanken voor hun onderzoekshulp bij de productie van dit artikel.
2 Berekening gebaseerd op cijfers uit “NationalDefenseBudgetEstimatesforFY2021,” (2020). VS Ministerie van Defensie, Bureau van de Onderminister van Defensie (Comptroller), https://comptroller.defense.gov/Portals/45/Documents/defbudget/fy2021/FY21_Green_Book.pdf ; "DefensePrimer: Ministerie van Defensiecontractanten." (2021). *CongressionalResearchService.* https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10600.

Dit idee manifesteerde zich in alles, van de ontvangst door het Pentagon van het leeuwendeel van de federale discretionaire begroting – meer dan de helft – tot de levering van overtollige militaire uitrusting aan staats- en lokale wetshandhavingsinstanties.3

In dit rapport worden de belangrijkste bronnen van bedrijfswinst besproken die verband houden met de Amerikaanse oorlogen na 9/11, evenals andere factoren die de enorme toename van militaire uitgaven in de eerste twee decennia van deze eeuw aanjagen, waaronder de groei van de wereldwijde wapenhandel, de recente nadruk op het zien van China als bedreiging en de grote budgetten van het Pentagon.

De uitgavenstijging na 9/11

Het politieke klimaat dat werd gecreëerd door de "Global War on Terror" (GWOT), zoals die begin jaren 2000 werd genoemd, legde de basis voor grote verhogingen van het Pentagonbudget, waarvan een groot deel naar militaire contractanten ging. Deze uitgavenstijging omvatte verhogingen van het basisbudget – het deel van het budget dat niet strikt gerelateerd was aan lopende conflicten – evenals miljarden dollars aan uitgaven voor de Amerikaanse oorlogen na 9/11. Het basisbudget is relevant voor het in stand houden van een groot leger met wereldwijde reikwijdte, inclusief meer dan 800 overzeese militaire bases en een enorme capaciteit aan kernwapens.4 De verhogingen van het basisbudget waren meer dan de 2 biljoen dollar aan indirecte kosten van de oorlogen zelf die werden uitgegeven via de Overseas Contingency Operations (OCO)-rekening van het Pentagon.5

Het budget van het Pentagon – het basisbudget plus de OCO-rekening – is met meer dan 10% gestegen procent in het eerste jaar na de aanslagen van 11 september en het begin van de oorlog in Afghanistan. Het budget van het Pentagon steeg uiteindelijk jaar na jaar gedurende tien jaar op rij, een ongekende gebeurtenis in de Amerikaanse geschiedenis. De uitgaven van het Pentagon bereikten in 2010 een piek op het hoogste niveau sinds de Tweede Wereldoorlog: meer dan 800 miljard dollar in 2021.6 Dit cijfer was aanzienlijk meer dan de VS aan hun leger besteedde tijdens het hoogtepunt van de Korea- of Vietnamoorlogen of de Reagan-opbouw in de jaren tachtig.7

---

3 Zie NationalPrioritiesProject, (2020). “TheMilitarizedBudget2020,” https://www.nationalpriorities.org/analysis/2020/militarized-budget-2020/.

4 Zie DavidVine. (2015). “WhereintheWorldIstheU.S.Military”, *PoliticoMagazine,* https://www.politico.com/magazine/story/2015/06/us-military-bases-around-the-world-119321/.

5 NetaC.Crawford. (2020). “Verenigde Staten Budgettaire Kosten en Verplichtingen van Oorlogen na 9/11 tot en met boekjaar 2020”, *CostsofWarProject,* https://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2019/US%20Budgetary%20Costs%20of%20Oorlogen%20November%202019.pdf.

6 USD Ministerie van Defensie, Bureau van de Onderminister van Defensie (Comptroller). (2020, april). *Nationale Defensiebegrotingsramingen voor boekjaar 2021.* https://comptroller.defense.gov/Portals/45/Documents/defbudget/fy2021/FY21_Green_Book.pdf.

7 William D. Hartung; Ben Freeman. (2020). “Duurzame Defensie: Een Energie-Uitgavenplan voor 2021 en daarna,” *Center for International Policy,* https://3ba8a190-62da-4c98-86d2-893079d87083.usrfiles.com/ugd/3ba8a1_84180a1b3cdf478f8023d8ca96cb682a.pdf.

Figuur1. Het Pentagon-budgetvan 1948-2020(in miljardenvan2021USD)

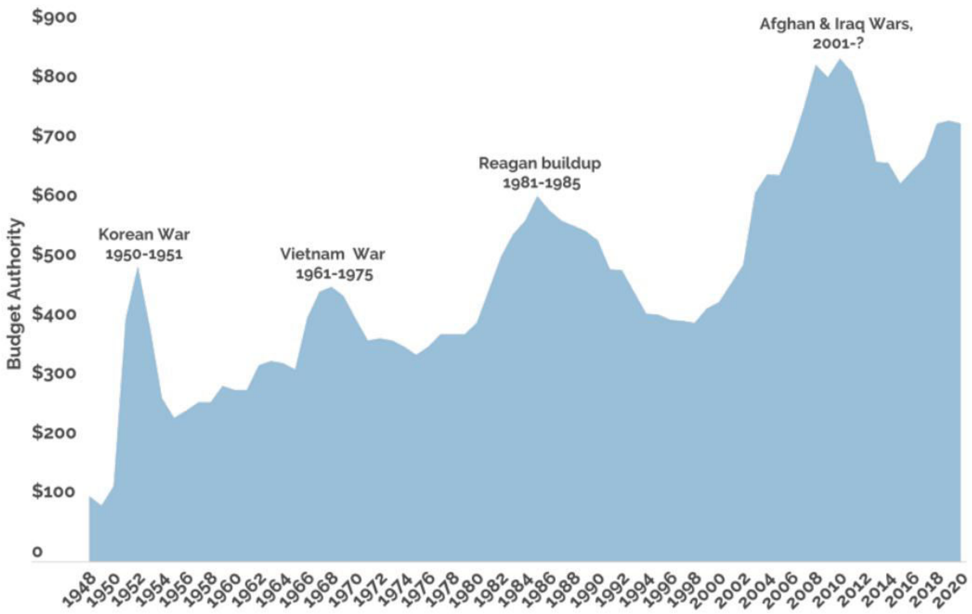

"De HandtasIsNuOpen": De Overstroming van Militaire Contracten na 9/11

De omvang van de uitgaven van het Pentagon in de nasleep van de aanslagen van 11 september was Opmerkelijk. De stijging van de Amerikaanse militaire uitgaven tussen begrotingsjaar 2002 en begrotingsjaar 2003 was groter dan de gehele militaire begroting van enig ander land, inclusief grootmachten zoals China, Rusland, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk. 8 En in het nieuwe politieke klimaat overtrof de stijging van de uitgaven van het Pentagon ruimschoots de uitgaven die specifiek verband hielden met de oorlogen in Irak en Afghanistan. Zoals Harry Stonecipher, destijds vicepresident van Boeing, in oktober 2001 tegen *The Wall Street Journal* zei : "De portemonnee is nu open... elk Congreslid dat niet stemt voor de fondsen die we nodig hebben om dit land te verdedigen, zal na november volgend jaar op zoek moeten naar een nieuwe baan." 9

Stonecipher's voorspelling over snel stijgende Pentagon-begrotingen bleek correct. Aangepast Voor inflatie stegen de uitgaven van het Pentagon met bijna een derde tussen 2001 en 2010. De militaire uitgaven zijn sinds 2010 licht gedaald, maar blijven op historisch hoge niveaus. Het nieuwste voorstel van de regering-Biden voor uitgaven aan het Pentagon en de bijbehorende defensie

---

8 SIPRIMilitaryExpenditureDatabase, *StockholmInternationalPeaceResearchInstitute,* https://www.sipri.org/databases/milex; Nationale *defensiebegrotingsschattingen voor boekjaar 2021.*
9 AnneMarie Squeo, Andy Pasztor. (2001). "Pentagons begroting wordt kogelvrij", *The Wall Street Journal.*

10 *Nationale Defensiebegrotingsramingen voor boekjaar 2021.* De cijfers omvatten zowel de basisbegroting van het Pentagon als de Overseas Contingency Operations (OCO)-rekening.

De ontwikkeling van kernkoppen bij het Ministerie van Energie bedroeg $ 753 miljard voor het begrotingsjaar 2022.11

De totale uitgaven van het Pentagon voor alle doeleinden sinds begrotingsjaar 2001 hebben een piek bereikt $ 14,1 biljoen (gemeten in dollars van 2021). Hiervan ging $ 4,4 biljoen naar wapenaanschaf en onderzoek en ontwikkeling (R&D), categorieën die voornamelijk ten goede komen aan zakelijke aannemers. De overige middelen gingen naar betalingen en voordelen voor militair en civiel personeel en naar de ondersteuning van uitgaven die nodig zijn voor de exploitatie en het onderhoud van het Amerikaanse leger. Het bedrag van $ 4,4 biljoen is een conservatieve schatting van de financiële middelen waaruit aannemers van het Pentagon de afgelopen twintig jaar sinds 11 september hebben geput. Het enorme budget van het Pentagon voor operationele en onderhoudskosten (O&M) subsidieert ook aannemers, maar het is moeilijker te bepalen welk deel van deze categorie naar particuliere bedrijven gaat.

De voordelen van de stijging van de uitgaven van het Pentagon na 9/11 waren zeer geconcentreerd. Een kwart tot een derde van alle contracten met het Pentagon in de afgelopen jaren is naar slechts vijf grote wapenleveranciers gegaan: Lockheed Martin, Boeing, General Dynamics, Raytheon en Northrop Grumman.

> “Een kwart tot een derde van alle Pentagon-contracten in de afgelopen tijd jaren zijn voorbijgegaan naar slechts vijf grote wapenleveranciers: Lockheed Martin, Boeing, General Dynamics, Raytheon en Northrop Grumman.”

Deze vijf bedrijven ontvingen alleen al in boekjaar 2019 en 2020 meer dan 286 miljard dollar aan contracten (zie tabel 1). 13 Van boekjaar 2001 tot en met boekjaar 2020 verdeelden deze vijf bedrijven alleen al meer dan 2,1 biljoen dollar aan Pentagon-contracten (in dollars van 2021).14 Als we deze cijfers in perspectief plaatsen, is de 75 miljard dollar aan Pentagon-contracten die Lockheed Martin in boekjaar 2020 ontving ruim anderhalf keer het totale budget voor het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Agentschap voor Internationale Ontwikkeling voor dat jaar, dat in totaal 44 miljard dollar bedroeg.15

---

11 Centrum voor Wapenbeheersing en Non-proliferatie. (2021). “Fiscal Year 2022 Defense Budget Request Briefing Book”, https://armscontrolcenter.org/wp-content/uploads/2021/06/FY22-Defense-Budget.pdf.

12 Zie *de NationalDefenseBudgetEstimates voor FY2021.*

13 FederalProcurementDataSystem.“Top100ContractorsReports,” https://sam.gov/reports/awards/static.

14 Berekend op basis van Federal Procurement Data System top100 aannemersrapporten en USASpending.gov. Zie over dit punt ook Stephen Semler, "The Top 5 Military Contractors Ate$2TrillionDuringtheAfghanistan War", *Speaking Security,* 23 augustus 2021 https://stephensemler.substack.com/p/the-top-5-military-contractors-ate; *en Eli Clifton* , "Top Defense Firms Spent$1Bon LobbyingDuringAfghanWar, Saw$2TReturn", Responsible Statecraft, 2 september 2021, https://responsiblestatecraft.org/2021/09/02/top-defense-firms-see-2t-return-on-1b-investment-in-afghan-war/.

15 USDepartmentofstate.“CongressionalBudgetJustification: Departmentofstate, Foreign Operations, andRelatedPrograms, FiscalYear2021,” https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/FY-2021-CBJ-Final.pdf.

Tabel 1. PentagonPrimeContracts uitgegeven aan de vijf belangrijkste wapenaannemers Fiscaal jaar 2019 en fiscaal jaar 2020 (in miljarden dollars)

	Prijzen voor boekjaar 2019 ($miljarden)	**Prijzen voor boekjaar 2020 ($miljarden)**
LockheedMartin		
Raytheon		75.227.8
GeneralDynamics		21.8
Boeing		21.7
NorthropGrumman	47.126.3 16.5 15.6 14.2	20.3

Bron: FederalProcurementDataSystem

Wie profiteert?

Zoals aangegeven in tabel 1 zijn de grootste financiële begunstigden van het leger na 9/11 De uitgavenstijging is vooral te danken aan grote Amerikaanse wapenaannemers. Maar wapenmakers waren verre van de enigen die hiervan profiteerden. Bedrijven die de afgelopen twintig jaar hebben geprofiteerd van de opbouw, variëren van wapenfabrikanten zoals Raytheon en Lockheed Martin tot logistieke en wederopbouwbedrijven zoals Kellogg, Brown & Root (KBR) en Bechtel, tot gewapende particuliere beveiligingsaannemers zoals Blackwater en Dyncorp. Zoals Heidi Peltier opmerkte in haar analyse van de "camo-economie", ging ongeveer de helft van het Pentagonbudget – $ 370 miljard in 2019 – naar militaire aannemers, zowel voor oorlogsgerelateerde als voor lopende vredesactiviteiten.16 De Congressional Research Service schat dat de uitgaven voor aannemers in boekjaar 2020 zijn gegroeid tot $ 420 miljard – ruim de helft van het totale Pentagonbudget.17

Drie manieren om winst te maken

Bedrijven profiteren op zijn minst op drie manieren van een bewuste economie: logistiek en wederopbouw, particuliere beveiligingscontracten en het leveren van wapens. Zoals aangetoond Hieronder maakten talrijke bedrijven misbruik van de omstandigheden in oorlogstijd, die snelle levering en vaak minder streng toezicht vereisten, om de overheid te veel te laten betalen of zich schuldig te maken aan regelrechte fraude.

Logistiek en wederopbouw

De eerste manier waarop aannemers winst hebben gemaakt uit de oorlogen na 9/11 is via logistiek en wederopbouwwerk in de oorlogsgebieden. De chaos van de oorlog, het gebrek aan adequaat overheidstoezicht en de enorme hoeveelheid geld die in de wederopbouw wordt gestoken

---

16 Heidi Peltier. (2020). "De groei van de 'camo-economie' en de commercialisering van de oorlogen na 9/11," *CostsofWarProject.* https://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2020/Peltier%202020%20-%20Groei%20van%20Camouflage%20economie%20-%20juni%2030%202020%20-%20FINAL.pdf.

17 "Defense Primer: Ministerie van Defensiecontractanten." (2021). https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF10600.

in een kort tijdsbestek hebben ze allemaal bijgedragen aan een omgeving die enorme verspilling, fraude en misbruik bij de bouwwerkzaamheden in Irak en Afghanistan mogelijk maakte.

De bekendste wederopbouw- en logistieke aannemer in Irak en Afghanistan is Halliburton, via zijn dochteronderneming Kellogg, Brown & Root (KBR). Aan het begin van de twee oorlogen was Halliburton de ontvanger van het Logistics Civil Augmentation Program (LOGCAP)-contract van het Pentagon, een open einde-overeenkomst die de coördinatie van een breed scala aan ondersteunende functies voor troepen in het veld omvatte, van het opzetten van militaire bases tot het onderhouden van apparatuur en het leveren van voedsel- en wasserijdiensten. Halliburtons Pentagon-contracten namen tussen boekjaar 2002 en boekjaar 2006 meer dan verviervoudigd toe dankzij de kracht van het contract om de aardolie-infrastructuur van Irak te bouwen en logistieke ondersteuning te bieden aan Amerikaanse troepen in Irak en Afghanistan. In augustus 2008 had het bedrijf meer dan 30 miljard dollar ontvangen voor werk onder het LOGCAP-contract.21

In het begin was Halliburtons rol controversieel, wat hem veel kritiek opleverde.
de pers, van onafhankelijke analisten en van belangrijke leden van het Congres. Het idee van privatisering van de logistiek werd geïnitieerd door Dick Cheney toen hij begin jaren negentig minister van Defensie was in de regering van George Herbert Walker Bush. Een essay uit augustus 2000 in *Mother Jones* beschreef het belangenconflict dat gepaard ging met het uitbesteden van ondersteunende diensten in oorlogstijd: "In 1992", aldus het rapport, "betaalde het Pentagon, toen onder Cheneys leiding, het in Texas gevestigde Brown and Root Services 3,9 miljoen dollar om een geheim rapport te produceren waarin gedetailleerd werd beschreven hoe particuliere bedrijven – zoals zijzelf – konden helpen bij het leveren van logistiek voor Amerikaanse troepen in potentiële oorlogsgebieden over de hele wereld." 22 Cheney ging verder als CEO van Halliburton, het moederbedrijf van Kellogg, Brown and Root, tot het punt dat dat hij in 2001 vice-president werd in de regering van George W. Bush. Cheney had aandelen in het bedrijf ter waarde van $ 46 miljoen en ontving tot en met 2002 $ 162.000 aan uitgestelde compensatie van het bedrijf. 23 Cheney's reis van de overheid naar Halliburton en terug was een klassiek voorbeeld van een wisselwerking tussen het Pentagon en de defensie-industrie, met alle mogelijke belangenconflicten van dien.

---

18 “Halliburton, KBR splitst zich op.” (2007). https://www.reuters.com/article/us-halliburton-kbr/halliburton-kbr-split-up-idUSN0523848520070405. KBR is na de scheiding van Halliburton contracten voor ondersteuning van het leger blijven ontvangen voor werk in Irak en Afghanistan. Zie “KBR wint drie LOGCAPV-contracten om de nalatenschap van de ondersteuning van Amerikaanse troepen voort te zetten.” (2019). https://www.kbr.com/en/insights-events/press-release/kbr-wins-three-logcap-v-contracts-continue-legacy-supporting-us.

19 “Halliburton wint logistiek contract voor civiele versterking van het Amerikaanse leger.” (2001). https://ir.halliburton.com/news-releases/news-release-details/halliburton-kbr-wint-logistiek-civiel-aanvullingscontract-us.

20 "100 bedrijven ontvangen de grootste dollaromzet aan Prime Contract Awards", *afdeling van het Technical Information Center.*

21 april G.Stephenson. (2009). "Getuigenis van April G.Stephenson", https://cybercemetery.unt.edu/archive/cwc/20110930004915/http:/www.wartimecontracting.gov/images/download/documents/hearings/20090504/Stephenson_DCAA_testimony_5-4-09.pdf.

22 Robert Bryce. (2000). “Cheney's Multi-Miljoenen Dollar Draaideur,” *Mother Jones,* https://www.motherjones.com/politics/2000/08/cheneys-multi-million-dollar-revolving-door/.

23 T. Christian Miller. (2006). “Bloedgeld: verspilde miljarden, verloren levens en zakelijke hebzucht in Irak” (pp. 77-80). 79). *LittleBrownandCompany.*

Ook de prestaties van Halliburton waren een grote bron van kritiek. Ze bleken dramatisch te hoge prijzen te rekenen voor basisdiensten en slecht werk te leveren, wat een risico vormde voor de Amerikaanse troepen. Het was echter lang niet het enige bedrijf dat zich met dergelijke activiteiten bezighield.

Vanaf 2004, een jaar na het begin van de oorlog in Irak, hebben de Speciale Inspecteur-Generaal voor de Wederopbouw van Irak (SIGIR) – een door het Congres aangestelde instantie die is ontworpen om verspilling, fraude en misbruik aan te pakken – en waakhonden van het Congres zoals Rep. Henry Waxman (D-CA) tientallen voorbeelden blootgelegd van te hoge kosten, slordige bouw en regelrechte diefstal door aannemers die betrokken waren bij de bouw van Irak, maar relatief weinig bedrijven hebben aanzienlijke financiële of criminele gevolgen ondervonden van wat alleen kan worden omschreven als oorlogswinstbejag – door te profiteren van het minder strenge toezicht dat onder oorlogsomstandigheden bestond om de overheid te veel te laten betalen, onder meer door zich schuldig te maken aan crimineel gedrag. 24 Een bijkomend probleem is dat Amerikaanse aannemers er te vaak niet in slaagden om lokale bewoners integraal te betrekken bij wederopbouwprojecten, waardoor de duurzaamheid van deze projecten werd ondermijnd zodra de aannemers het toneel verlieten. De Commissie voor Oorlogscontracten in Irak en Afghanistan schatte dat verspilling, fraude en misbruik in de twee oorlogsgebieden in 2011 in totaal $ 31 miljard tot $ 60 miljard bedroegen.25

Een paar voorbeelden van verspilling in Irak en Afghanistan, een gevoel voor hoe De zaken werden gedurende de hele oorlogsperiode uitgevoerd. In Irak betrof een van de eerste schandalen de te hoge kosten die Kellogg, Brown en Root in rekening brachten voor brandstof die aan de Amerikaanse strijdkrachten werd geleverd. In een rapport van december 2003 – minder dan een jaar na het begin van de oorlog – documenteerde de Defense Contract Audit Agency (DCAA) "tientallen miljoenen" aan te hoge kosten door KBR, waaronder het in rekening brengen van meer dan twee keer zoveel als andere leveranciers voor brandstof. 26

De brandstofoverschrijdingen van KBR werden enkele jaren later gevolgd door soortgelijke woekerprijzen door een bedrijf genaamd International Oil Trading Company (IOTC), dat contracten ter waarde van $ 2,7 miljard ontving van de Defense Logistics Agency (DLA). Een onderzoek door afgevaardigde Henry Waxman (D-CA), voorzitter van de House Government Oversight and Reform Committee, wees uit dat het bedrijf het Pentagon stelselmatig te veel had laten betalen voor brandstof die het naar Irak importeerde, waarmee het meer dan $ 200 miljoen winst maakte op een omzet van $ 1,4 miljard in de periode van 2004 tot 2008, waarvan meer dan een derde naar verluidt naar eigenaar Harry Sargeant III ging, die tevens financieel voorzitter was van de Florida Republican Party. Waxman vatte de situatie als volgt samen: Uit de documenten blijkt dat het bedrijf van de heer Sargeant misbruik heeft gemaakt van de Amerikaanse

---

24 Zie: “SpecialInspectorGeneralforIraqReconstruction,” *UNTDigitalLibraries,* https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc270765/; DemocraticPolicyCommittee(2005). “Toezichthoorzitting over verspilling, fraude en misbruik bij contracten met de Amerikaanse overheid in Irak”, *Democratisch Beleidscomité*, https://www.dpc.senate.gov/dpchearing.cfm?h=hearing19.

25 Commissie voor Oorlogscontractering in Irak en Afghanistan. (2011). "Transforming Wartime Contracting: Costs Controlling Risks", https://cybercemetery.unt.edu/archive/cwc/20110929213922/http://www.wartimecontracting.gov/docs/CWC_Eindrapport-hoge resolutie.pdf.

26 Douglas Jehl. (2003). “Pentagon vindt Halliburton overbelast op Irak contracten,” *New York Times,* https://www.nytimes.com/2003/12/11/international/middleeast/pentagon-finds-halliburton-overcharged-on-iraq.html.

belastingbetalers. Zijn bedrijf had de enige vergunning om brandstof door Jordanië te transporteren, dus hij kon ermee wegkomen om exorbitante prijzen te vragen. Ik heb nog nooit een dergelijke situatie meegemaakt."27

Kostenoverschrijdingen en slechte prestaties waren kenmerkend voor een groot deel van het werk dat betrokken was bij de wederopbouw van Irak. Grote *Amerikaanse* bedrijven zoals Parsons en Bechtel werden geprezen vanwege onvoldoende en onvolledig werk aan tientallen projecten, van waterprojecten tot de bouw van scholen en klinieken. 28 Volgens een verslag van de New York Times van september 2006 over een onderzoek door de speciale inspecteur-generaal voor de wederopbouw van Irak, waren 13 van de 14 projecten die Parsons in Irak uitvoerde "ondermaats, met bouwkundige tekortkomingen en andere ernstige problemen". Een van de projecten betrof de bouw van een politieacademie in Bagdad, waar "loodgieterswerk zo hard was dat de leidingen barstten, waardoor urine en ontlasting door de gebouwen van de academie stroomde". 29

Een bijzonder schandalig geval van slordig werk met tragische menselijke gevolgen betrof de elektrocutie van minstens achttien militairen op verschillende bases in Irak vanaf 2004 als gevolg van defecte elektrische installaties, waarvan sommige waren uitgevoerd door KBR en zijn onderaannemers. Een onderzoek door de inspecteur-generaal van het Pentagon wees uit dat commandanten ter plaatse "er niet voor hadden gezorgd dat renovaties... correct waren uitgevoerd, dat het leger geen normen had vastgesteld voor banen of aannemers, en dat KBR de elektrische apparatuur die het in de faciliteit had geïnstalleerd, niet had geaard." 30

Ten slotte bracht de dood van stafsergeant Ryan Maseth in 2008, een Groene Baret die tijdens het douchen in Irak werd geëlektrocuteerd, de aandacht van het Congres en het publiek voor het probleem. Hoewel KBR het gebouw waarin Maseth was overleden bijna een jaar voor zijn elektrocutie had geïnspecteerd en "ernstige elektrische problemen" had vastgesteld, heeft KBR de geïdentificeerde problemen niet verholpen. Het contract van KBR vereiste met name niet dat "potentiële gevaren moesten worden verholpen". 31 Een voormalig elektricien van KBR beschuldigde andere KBR-aannemers ervan documenten te vervalsen om het te laten lijken alsof ze de eerder geïdentificeerde aardingsproblemen hadden verholpen. Een andere voormalig elektricien van KBR getuigde voor de Senaat dat KBR ongeschoolde of ervaren elektriciens gebruikte om elektrisch werk tegen een lager tarief te doen terwijl ze tegelijkertijd de Amerikaanse overheid factureerden. tarief dat wordt gebruikt voor ervaren elektriciens. Ten slotte getuigde een elektricien van KBR in juli 2008 dat het ministerie van Defensie geen toezichtsysteem had voor het elektrische werk, zelfs niet nadat soldaten geëlektrocuteerd waren.32

---

27 James Glanz.; Michael Luo. (2008). "GOPDonorIsAccusedofOverchargingPentagon," *New York Times,* https://www.nytimes.com/2008/10/17/world/middleeast/17fuel.html.

28 James Glanz (2007). "BechtelMeetsGoalsonFewerThanHalfofItsIraqRebuildingProjects,USStudyFinds," *NewYorkTimes,* https://www.nytimes.com/2007/07/26/world/middleeast/26reconstruct.html.

29 James Glanz (2006). "CongressIsToldofFailuresofRebuildingWorkinIraq", *New York Times,* https://www.nytimes.com/2006/09/29/world/middleeast/29contracts.html.

30 Scott Bronstein (2009). "'Meerdere' mislukkingen leidden tot elektrocutie in Irak, zegt het Pentagon," *CNN.com,* https://www.cnn.com/2009/US/07/27/military.electrocutions/.

31 AbbieBoudreau.;ScottBronstein.(2008). "GreenBeretElectrocutedinShoweronIraqBase", *CNN.com,* https://www.cnn.com/2008/US/05/28/soldier.electrocutions/index.html.

32 Senaatscommissie voor Democratisch Beleid. (2008). "Belangrijkste bevindingen: DPCO-verslag over verspilling, fraude en corruptie in Irak", DPC-speciaal rapport. https://www.dpc.senate.gov/dpcdoc.cfm?doc_name=sr-110-2-140.

KBR profiteerde ook van te hoge kosten voor voedseldiensten voor Amerikaanse troepen in Irak. De bouw van eetgelegenheden en het verstrekken van maaltijden op ongeveer 60 bases in heel Irak vormden een aanzienlijk deel van KBR's enorme LOGCAP-contract. In een getuigenis uit mei 2009 voor de Commission on Wartime Contracting verklaarde de directeur van de Defense Contract Audit Agency (DCAA) dat de DCAA, na een audit van $ 1,2 miljard aan kosten voor eetgelegenheden (DFAC) uit het KBR-contract, "bezwaar maakte" tegen ongeveer $ 352 miljoen van de totale kosten. 33 DCAA-directeur April Stephenson verklaarde dat de belangrijkste reden voor deze "uitzonderingen" de praktijk van KBR was om de VS te factureren voor maaltijden die niet daadwerkelijk waren verstrekt. Een ADCAAA-audit wees uit dat het aantal maaltijden waarvoor KBR de overheid in rekening bracht, tot 36 procent hoger had kunnen zijn dan het werkelijke aantal. 34 In februari 2004 was KBR gedwongen de VS $ 27,4 miljoen terug te betalen aan "potentiële overfacturering" in eetgelegenheden in Irak en Koeweit. 35

KBR vertrouwde sterk op onderaannemers, vaak in pogingen om de winst te verhogen, soms door middel van illegale manoeuvres. De Commissie voor Oorlogscontracten meldde dat managers van KBR steekpenningen ontvingen van een Koeweitse onderaannemer, die vervolgens $ 700 miljoen aan extra onderaannemingscontracten voor eetgelegenheden van KBR kreeg.36

Box1.CusterBattles: "Playing the Chaos"

Kleinere bedrijven profiteerden ook van de chaotische sfeer die in Irak heerste tijdens de eerste jaren van de Amerikaanse bezetting. Een van die bedrijven was Custer Battles, een bedrijf dat contracten had om de luchthaven van Bagdad te bewaken en de oude Iraakse munteenheid – de dinar – te innen, zodat deze kon worden vernietigd. De directeuren van het bedrijf hadden geen ervaring met luchthavenbeveiliging en hadden nooit een overheidscontract ontvangen. Ze waren de laagste bieders op het luchthavencontract en beloofden sneller aan de slag te gaan dan grotere, meer gevestigde bedrijven. Maar een inspectie van hun activiteiten door het leger wees uit dat ze beveiligers hadden aangenomen zonder voorafgaande training, geen tolken die Arabisch spraken en geen beveiligingshonden hadden aangeschaft om explosieven te detecteren. Ze leefden ook in luxe vergeleken met Amerikaans militair personeel, zoals opgemerkt door T. Christian Miller van de *LosAngelesTimes,* die later een boek over de bouwwerkzaamheden schreef, *getiteld BloodMoney: VerspildeBillions,LostLives,andCorporateGreedinIrak:* "In een tijd waarin Amerikaanse soldaten nog steeds in leven waren, had CusterBattles een zwembad gebouwd, airconditioning geïnstalleerd en een draadloze internetverbinding voor zichzelf opgezet. Ze konden het zich veroorloven, nu de overheid er geld in pompte." 37

De korte carrière van CusterBattles in de overheidscontractering kwam ten einde toen een consultant van het bedrijf een spreadsheet aantrof waarin de bruto-overschrijdingen waren vastgelegd.

---

33 april G.Stephenson 2009.

34 Sharon Weinberger. (2011). "Militaire logistiek: de $37 miljard (non-)competitie," *Wired,* https://www.wired.com/2011/08/military-logistics-the-37-billion-noncompetition/.

35 "Halliburton to Refund $27 MillionforMeals." (2004). *CNN* https://www.cnn.com/2004/WORLD/meast/02/03/sprj.nirq.halliburton/index.html.

36 Commissie voor Oorlogscontractering (p.79).

37 T. Christian Miller. (2006). "Bloedgeld: verspilde miljarden, verloren levens en hebzucht van bedrijven in Irak" (pp. 77-79). *LittleBrownandCompany.*

Het verstrekken van leaseovereenkomsten en rekeningen voor terugbetaling door de Amerikaanse overheid, en het gebruik van deze overeenkomsten als front voor het bedrijf, zorgt ervoor dat het zijn frauduleuze activiteiten kan voortzetten. Het Pentagon verbood het bedrijf om aanvullende overheidscontracten te ontvangen en legde het een boete op van $ 10.000 – veel minder dan het verdiende met de wederopbouwcontracten in Irak. Zo betaalde de CEO van het bedrijf zichzelf $ 3 miljoen per jaar uit gedurende de periode waarin het contracten in Irak ontving. 38

Het Afghaanse wederopbouwproces biedt ook enkele voorbeelden van fraude, verspilling en misbruik. Voorbeelden hiervan zijn onder meer een door de VS aangestelde economische taskforce die 43 miljoen dollar uitgaf aan een tankstation dat nooit werd gebruikt, nog eens 150 miljoen dollar aan luxueuze woonruimtes voor Amerikaanse economische adviseurs en 3 miljoen dollar aan patrouilleboten voor de Afghaanse politie die nooit werden gebruikt.39 Misschien wel het meest verontrustend is dat een onderzoek van het Congres aantoonde dat een aanzienlijk deel van de transportcontracten met Amerikaanse en Afghaanse bedrijven ter waarde van 2 miljard dollar eindigde in steekpenningen aan krijgsheren, politieagenten of betalingen aan de Taliban, soms wel 1500 dollar per vrachtwagen, of tot wel een half miljoen dollar per groot konvooi van 300 vrachtwagens. In 2009 verklaarde de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken Hillary Clinton dat "een van de belangrijkste financieringsbronnen voor de Taliban het beschermingsgeld is" dat wordt betaald uit Amerikaanse transportcontracten.

Net als bij Halliburton's KBR-eenheid in Irak, werden een aantal bedrijven in de problemen gebracht in de voedselvoorziening voor troepen in Afghanistan door middel van frauduleuze overschrijdingen. In 2019 resulteerden aanklachten van fraude tegen drie voormalige leidinggevenden van Anham in een schikking van $ 45 miljoen met de Amerikaanse overheid. Anham is een in Dubai gevestigd logistiek bedrijf dat de belangrijkste voedsel- en waterleverancier van het Amerikaanse leger in Afghanistan was. Het ministerie van Justitie klaagde in 2018 drie leidinggevenden van Anham aan "voor twee gevallen van ernstige fraude, één geval van samenzwering om de beperkingen op zakendoen met Iran te overtreden, vier gevallen van wezenlijke schendingen van die beperkingen en één geval van samenzwering om internationaal witwassen te plegen." 41 Ze werden beschuldigd van het creëren van een "Potemkin-dorp".

---

38 T. Christian Miller (pp.174,184).

39 ChristianDavenport. (2011). "Hoe het Pentagon $43 miljoen uitgaf aan één tankstation", *The Washington Post,* https://www.washingtonpost.com/news/checkpoint/wp/2015/11/02/how-the-pentagon-spent-43-million-on-a-single-gas-station/; John F. Sopko. (2016). "DODTaskForce voor bedrijfs- en stabiliteitsoperaties in Afghanistan: beoordeling van geselecteerde uitgaven benadrukt ernstige management- en toezichtproblemen", (pp. 11-15). https://www.sigar.mil/pdf/testimony/SIGAR-16-29-TY.pdf; Kevin Sieff.; ChristianDavenport. (2014). "VS spendeerde $3 miljoen aan boten voor Afghanistan die nooit werden gebruikt, zegt inspecteur-generaal" , *The Washington Post,* https://www.washingtonpost.com/business/economy/us-spent-3-million-on-boats-that-were-never-used-ig-says/2014/06/12/3c257f32-f242-11e3-9ebc-2ee6f81ed217_story.html?itid=lk_inline_manual_13.

40 Nick Schifrin. (2010). “Rapport: USB-steun ter bescherming van konvooien financiert Taliban-opstandelingen,” *ABCNews.com,* https://abcnews.go.com/WN/Afghanistan/united-states-military-funding-taliban-afghanistan/story?id=10980527; ReportoftheMajorityStaff, Rep. John F. Tierney, voorzitter. (2010). Subcommissie Nationale Veiligheid en Buitenlandse Zaken, Commissie Overheidstoezicht, Huis van Afgevaardigden van de VS, "Warlord, Inc.: Afpersing en corruptie langs de Amerikaanse toeleveringsketen in Afghanistan", https://www.cbsnews.com/htdocs/pdf/HNT_Report.pdf.

41 Ministerie van Justitie (2018). "Drie topbestuurders van defensiecontracterende bedrijven beschuldigd van plan om het Amerikaanse leger te bedriegen in verband met een troepenleveringscontract van $ 8 miljard en het schenden van het Iraanse sanctieregime", https://www.justice.gov/opa/pr/three-senior-executives-defense-contracting-firms-charged-scheme-defraud-us-military.

bouwplaats om de voortgang van een magazijnproject te overdrijven. Desondanks heeft het leger een schorsing ingetrokken die Anham ervan had weerhouden om contracten van de Amerikaanse overheid aan te vragen, waardoor het bedrijf werk kon blijven doen voor de Defense Logistics Agency (DLA) van het Pentagon.42

Twee andere aannemers die aan de Defense Logistics Agency hebben geleverd, werden ook geconfronteerd met ernstige beschuldigingen van fraude. Supreme Foodservice GmbH, de belangrijkste leverancier van Defense Logistics Agency in Afghanistan vóór Anham, "heeft op frauduleuze wijze de prijs opgeblazen" van lokale marktklare producten en flessenwater. Supreme bekende in 2014 schuld aan ernstige fraude en betaalde bijna 300 miljoen dollar aan boetes. Opvallend is dat in 2011, kort nadat de Afghaanse regering een onderzoek begon naar Supreme en de onlangs gepensioneerde DLA-directeur, luitenant-generaal Robert T. Dail kwam bij het bedrijf en de DLA kende Supreme een voedselleveringscontract van 4 miljard dollar toe, zonder dat daar een bod op was uitgebracht – nog een voorbeeld van een wisselwerking tussen de overheid en aannemers. Luitenant-generaal Dail kende Supreme zelfs de DLA- prijs voor "Nieuwe Aannemer van het Jaar" toe, slechts enkele jaren voordat hij met pensioen ging bij het leger en zich bij Supreme voegde.

Daarnaast heeft het Ministerie van Justitie het logistieke bedrijf Agility (voorheen Agility (bekend als PublicWarehousing Company, of PWC) heeft in 2010 fraude gepleegd en beschuldigde het bedrijf en zijn dochterondernemingen ervan het Amerikaanse leger te veel te hebben laten betalen voor voedsel dat het naar Irak, Koeweit en Jordanië had getransporteerd op basis van contracten ter waarde van $ 8,5 miljard. Uiteindelijk loste Agility zijn strafrechtelijke, civiele en administratieve zaken op door $ 95 miljoen te betalen aan de Amerikaanse overheid. Generaal-majoor Dan Mongeon, een andere voormalige directeur van de DLA, begon in 2006 bij Agility/PWC en is momenteel de president van het bedrijf.48

---

42 Aaron Gregg. (2019). "Afghaanse voedselleverancier van het Amerikaanse leger blijft in beeld ondanks een fraudeschikking van $45 miljoen," *Washington Post*, https://www.washingtonpost.com/business/2019/12/12/us-militarys-afghanistan-food-supplier-keeps-lucrative-contract-after-massive-fraud-settlement/.

43 Ministerie van Justitie (2014). "Aannemer in de defensie pleit schuldig aan ernstige fraude bij levering van Amerikaanse troepen in Afghanistan", https://www.justice.gov/opa/pr/defense-contractor-pleads-guilty-major-fraud-provision-supplies-us-troops-afghanistan.

44 Walter Pincus. (2011). "Agentschap verlengt contract voor bedrijf waarvan de functionarissen een voormalige directeur omvatten," *WashingtonPost*, https://www.washingtonpost.com/national-security/agency_extends_contract_for_firm_whose_officials_include_ex_director/2010/12/29/ABZ43jD_story.html.

45 Walter Pincus. (2011). "Agentschap breidt contract uit voor bedrijf waarvan ambtenaren een voormalige directeur omvatten", *The Washington Post*, https://www.washingtonpost.com/national-security/agency_extends_contract_for_firm_whose_officials_include_ex_director/2010/12/29/ABZ43jD_s.html.

46 Matthew Bigg. (2010). "VS slaat nieuwe fraudeaanklacht in tegen Koeweits wendbaarheid," *Reuters*, https://www.reuters.com/article/us-usa-agility-charge/us-slaps-new-fraud-indictment-on-kuwaits-agility-idUSTRE63B5GS20100412.

47 Ministerie van Justitie (2017). "Defensiecontractant lost strafrechtelijke, civiele en administratieve aansprakelijkheid met betrekking tot voedselcontracten op", https://www.justice.gov/opa/pr/defense-contractor-resolves-criminal-civil-and-administrative-liability-related-food#:~:text=In%20its%20civil%20complaint%2C%20the,pay%2010%20percent%20less%20than op.

48 DanMongeon. *AgilityDefenseandGovernmentServices*, https://danmongeon.com/?page_id=209.

Particuliere beveiligingsaannemers

De tweede inkomstenstroom voor bedrijven die betrokken waren bij de oorlog, was bestemd voor particuliere beveiligingsbedrijven, waarvan sommigen betrokken waren bij de bewaking van Amerikaanse faciliteiten en cruciale infrastructuur, zoals Iraakse oliepijpleidingen.

Het grootste deel van de aannemers die in de oorlogsgebieden werkzaam zijn – meer dan 60 procent – waren betrokken bij ondersteunende diensten zoals het serveren van maaltijden, het wassen van kleding, het onderhouden en repareren van voertuigen en het vervoeren van brandstof en apparatuur. Gewapende particuliere beveiligingsbedrijven die betrokken waren bij activiteiten zoals het bewaken van ambassades, het dienen als lijfwachten, het beschermen van oliepijpleidingen en andere infrastructuur, en het trainen van personeel, vormden een klein deel van het totale aantal ingezette bedrijven. In 2011 waren dat er zo'n 10.500.49 Maar de impact van particuliere beveiligingsbedrijven was veel groter dan deze aantallen doen vermoeden. Het inzetten van particuliere bedrijven vermindert de transparantie en verantwoordingsplicht voor wat er gebeurt in oorlogsgebieden, soms met rampzalige gevolgen. Het gebrek aan transparantie met betrekking tot de activiteiten van particuliere contractanten is verergerd door het besluit van het Pentagon in 2018 om te stoppen met het rapporteren over het aantal Amerikaanse troepen dat in het buitenland in gevechten is betrokken.50

> “Het gebrek aan transparantie met betrekking tot de activiteiten van particuliere contractanten is verergerd door het besluit van het Pentagon in 2018 om te stoppen met het rapporteren over het aantal Amerikaanse troepen dat in het buitenland aan gevechten deelneemt.

De beruchtste particuliere beveiligingsaannemer was Blackwater, van wie meerdere werknemers betrokken waren bij de moord op 17 mensen op het Nisourplein in Bagdad in 2007.
Ze openden het vuur op burgers op een druk kruispunt terwijl ze een konvooi van de Amerikaanse ambassade bewaakten. De aanval leidde tot lopende juridische en civiele rechtszaken die doorgingen tot de regering-Trump, toen verschillende daders van de massamoord door president Trump werden vergeven. 52 Na de schietpartij werd Blackwater meerdere keren omgedoopt, eerst als XE Services en vervolgens als Academii, en het bedrijf fuseerde uiteindelijk met Triple Canopy, een andere

49 Moshe Schwartz.; Joyprada Swain. (2011). “Ministerie van Defensie-aannemers in Irak en Afghanistan: Achtergrond en analyse, Congressional Research Service.” (p. 7).

50 TaraCopp. (2018). “PentagonStripsIrak,Afghanistan,SyriëTroopNumbersFromWeb,” *MilitaryTimes,* https://www.militarytimes.com/news/your-military/2018/04/09/dod-strips-iraq-afghanistan-syria-troop-numbers-from-web/.

51 TaraCopp. (2018). “PentagonstripsIrak,Afghanistan,SyriëTroopNumbersFromWeb,” *MilitaryTimes,* https://www.militarytimes.com/news/your-military/2018/04/09/dod-strips-iraq-afghanistan-syria-troop-numbers-from-web/.

52 MattApuzzo. (2014). “Blackwater Guards schuldig bevonden in de moorden in Irak in 2007,” *New York Times,* https://www.nytimes.com/2014/10/23/us/blackwater-verdict.html; Michael Safi. (2020). “Trump schenkt Blackwater-contractanten gratie voor massamoord op Iraakse burgers”, *The Guardian,* https://www.theguardian.com/world/2020/dec/23/trump-pardons-blackwater-contractors-jailed-for-massacre-of-iraq-civilians.

particulier aannemersbedrijf. Blackwater-oprichter Erik Prince heeft zich van het bedrijf afgescheiden, maar is sindsdien betrokken geweest bij het rekruteren van particuliere huurlingen namens de Verenigde Arabische Emiraten voor inzet in de burgeroorlog in Libië, in strijd met een wapenembargo van de Verenigde Naties. 53 Prince deed ook een mislukt voorstel aan de regering-Trump om een leger van particuliere aannemers te rekruteren dat de ruggengraat zou vormen van de Amerikaanse oorlogsinspanningen in Afghanistan. 54

Een andere taak die door particuliere bedrijven werd uitgevoerd, was het verhoren van Iraakse gevangenen, waaronder bedrijven als Titan en CACI International, die ondervragers en tolken ter plaatse hadden in Abu Ghraib, een locatie waar Iraakse gevangenen bruut werden gemarteld.55

Bovendien had een particulier bedrijf, DynCorp, lucratieve contracten om de Iraakse en Afghaanse politie op te leiden. In 2004 kreeg DynCorp een contract ter waarde van 2,5 miljard dollar toegekend om een nieuw Iraaks politiekorps te ontwikkelen en op te leiden van het Bureau voor Internationale Narcotica en Wetshandhavingszaken (INL) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.56 In 2009 kwam meer dan de helft van de inkomsten van DynCorp binnen uit de oorlogen in Irak en Afghanistan. Eind 2020 werd Dyncorp overgenomen door Aumentum.57

De samenwerking van DynCorp met de Iraakse politie werd gekenmerkt door corruptie. Zo beweerde het ministerie van Justitie in 2016 dat DynCorp "opzettelijk opgeblazen claims had ingediend in verband met een contract van het ministerie van Buitenlandse Zaken om Iraakse politietroepen te trainen". 58 Het ministerie kondigde in 2020 aan dat DynCorp 1,5 miljoen dollar betaalde om beschuldigingen van fraude te schikken die voortkwamen uit een regeling waarbij functionarissen van DynCorp steekpenningen ontvingen van onderaannemers in ruil voor onderaannemingscontracten voor de training van de Iraakse politie. 59 Twee werknemers van DynCorp kregen de opdracht om 3,4 miljoen dollar te betalen aan de VS voor hun deelname aan de steekpenningregeling. In 2011 stemde DynCorp ermee in om 7 miljoen dollar te betalen om een valse schikking te treffen.

---

53 MarkMazetti, Emily B. Hager. (2011). "SecretDesertForceSetUpByBlackwater'sFounder", *NewYorkTimes,* https://www.nytimes.com/2011/05/15/world/middleeast/15prince.html; DeclanWalsh. (2021).
“Erik Prince, bondgenoot van Trump, schendt Libiës wapenembargo, zegt VN-rapport,”
NewYorkTimes, https://www.nytimes.com/2021/02/19/world/middleeast/erik-prince-libya-embargo.html.
54 TaraCopp. (2018). "Hier is de blauwdruk voor Erik Prince's $5 miljard plan om de oorlog in Afghanistan te privatiseren," *Military Times,* https://www.militarytimes.com/news/your-military/2018/09/05/heres-the-blueprint-for-erik-princes-5-billion-plan-to-privatize-the-afghanistan-war/.
55 RenaeMerle.(2004). “CACIandTitanSuedOverIraqOperations,” *WashingtonPost,* https://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A29564-2004Jun9.html; PratapChatterjee.(2004) enACThompson,“PrivateContractorsandTortureatAbuGhraib,” *CorpWatch,* https://corpwatch.org/article/private-contractors-and-torture-abu-ghraib.
56 Commissie voor Oorlogscontractering (p.78).
57 “Aumentum sluit internationale overname van Dyncorp.” (2020).
https://www.amentum.com/2020/11/16/amentum-rondt-de-overname-van-dyncorp-af/.
58 Ministerie van Justitie. (2016). "Verenigde Staten dienen rechtszaak in tegen DynCorp International wegens het indienen van valse claims onder het contract van het ministerie van Justitie https://www.justice.gov/opa/pr/united-states-files-suit-against-dyncorp-international-alleging-submission-false-claims-under.
59 USDepartmentofJustice.(2020). "DynCorp betaalt $1,5 miljoen om steekpenningen op te lossen", https://www.justice.gov/usao-edva/pr/dyncorp-pays-15m-resolve-kickback-allegations.

ClaimsAct-rechtszaak waarin werd beweerd dat DynCorp opgeblazen kosten had ingediend bij INL voor werk verricht onder het contract met de Iraakse politie.60

In Afghanistan was DynCorp een belangrijke aannemer in een staat met een omzet van 20 miljard dollar. Afdelingsprogramma voor het opleiden en ontwikkelen van de Afghaanse politie tussen 2002 en 2017. Hoewel het slechte toezicht door het ministerie van Buitenlandse Zaken een belangrijk onderdeel van het probleem was, draagt DynCorp enige verantwoordelijkheid voor het feit dat het niet heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van een effectieve Afghaanse politie tijdens zijn periode als primaire trainer. In 2010 waren slechts 30.000 van de 170.000 Afghanen die via het programma waren opgeleid, actief bij de politie. 61 Bovendien was slechts 17 procent van de districten die de IG beoordeelde in staat om zelfstandig rechtshandhavingsoperaties uit te voeren, en ambassadeur Richard Holbrook verklaarde publiekelijk dat de Afghaanse nationale politie "een ontoereikende organisatie was, geteisterd door corruptie". 62

Het aantal ingezette personeelsleden en de inkomsten voor de veiligheids- en wederopbouwbedrijven namen dramatisch toe naarmate de oorlogen in Irak en Afghanistan voortduurden. De Congressional Research Service schatte dat er in maart 2011 meer contractarbeiders waren in Irak en Afghanistan (155.000) dan er Amerikaans geüniformeerd militair personeel was (145.000).

De Commissie voor Oorlogstijdcontracten in Irak en Afghanistan schatte het cijfer nog hoger in en stelde dat 'contractanten meer dan de helft van de Amerikaanse aanwezigheid vertegenwoordigen bij de noodoperaties in Irak en Afghanistan, waarbij soms meer dan een kwart miljoen mensen in dienst zijn.64

Terwijl een gewapende aannemer met een achtergrond bij de mariniers veel kon verdienen $ 200.000 per jaar in Irak, het grootste deel van de contractanten bestond uit buitenlandse werknemers uit landen als Nepal of de Filipijnen of Irakese burgers. 65 Dit niet-Amerikaanse personeel vormde ongeveer driekwart van het personeelsbestand van de contractanten en ze werden ook het slechtst betaald, soms verdienden ze slechts $ 3.000 per jaar. 66 Een analyse uit 2017 door het Costs of War-project van Brown University documenteerde "afschuwelijke arbeidsomstandigheden" en ernstige mensenrechtenschendingen die werden toegebracht aan buitenlanders die werkten aan door de VS gefinancierde projecten in Afghanistan, evenals onrechtmatige gevangenneming, loondiefstal en sterfgevallen en verwondingen in conflictgebieden. 67

---

60 “FalseClaimsonIraqiPoliceTrainingContract,”FederalContractorMisconductDatabase,ProjectonGovernmentOversight, https://www.contractormisconduct.org/misconduct/1599/false-claims-on-iraq-police-training-contract.

61 T. Christian Miller. (2010). "$6 miljard later, Afghaanse agenten zijn niet klaar om te dienen", *ProPublica,* https://www.propublica.org/article/six-billion-dollars-later-the-afghan-national-police-cant-begin-to-do.

62 T. ChristianMiller (2010).

63 Moshe Schwartz.; Joyprada Swain. (2011). “Ministerie van Defensie en Aannemers in Irak en Afghanistan: Achtergrond en Analyse, Congressional Research Service.”

64 Commissie voor Oorlogscontractering.

65 Joseph E. Stiglitz; Linda J. Bilmes (2008). “De oorlog van drie biljoen dollar: de ware kosten van het conflict in Irak” (p. 194). *NortonandCompany.*

66 T. Christian Miller. (2006). Bloedgeld: Verloren miljarden, verloren levens en hebzucht van bedrijven in Irak, (p. 245). *Little, Brown en Company.*

67 Noah Coburn. (2017). “De bewakers, koks en schoonmakers van de Afghaanse oorlog: migrantenaannemers en de kosten van de oorlog”, *CostsofWarProject,*

Het aantal aannemers in Irak en Afghanistan is afgenomen, buitenlandse troepen werden naar deze oorlogsgebieden gestuurd, zij het in een wat lager tempo. Zo waren er in januari 2021 in totaal ongeveer 2.500 troepen in Irak en Afghanistan.
Dit is minder dan een tiende van het aantal contractanten dat op dat moment in de oorlogsgebieden werkzaam was. Zoals de Congressional Research Service opmerkte: "Voor het vierde kwartaal van het officiële jaar (FY) 2020 rapporteerde het Amerikaanse Centraal Commando (USCENTCOM) 43.809 contractanten die voor het Ministerie van Defensie werkten binnen zijn verantwoordelijkheidsgebied, waaronder 27.388 personen in Afghanistan, Irak en Syrië." 68 In verband met de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Afghanistan heeft de regering-Biden aangekondigd dat ook door de VS gefinancierde particuliere contractanten het land zullen verlaten.

Een extra reden tot bezorgdheid is de naoorlogse opmars van Amerikaanse contractanten meer buitenlandse klanten. Hoewel minder lucratief dan de stortvloed aan Amerikaanse financiering voor particuliere aannemers die betrokken zijn bij de oorlogen in Irak en Afghanistan, groeit de buitenlandse markt en zijn de activiteiten van aannemers die op deze manier werken zeer verontrustend. Bijvoorbeeld, een Amerikaans bedrijf - Tier 1 Group, opgericht door een voormalige werknemer van Blackwater - trainde vier van de Saoedische agenten die betrokken waren bij de moord op de in de VS wonende Saoedische journalist Jamal Khashoggi in een poging gefinancierd door de Saoedische overheid. Zoals *The New York Times* opmerkte: "Zulke problemen zullen waarschijnlijk aanhouden, aangezien Amerikaanse particuliere militaire contractanten steeds vaker een beroep doen op buitenlandse klanten om hun bedrijf te ondersteunen, nu de Verenigde Staten hun overzeese inzet na twintig jaar oorlog terugschroeven." 69

Wapenleveranciers

De grootste begunstigden van de oorlogen na 9/11 en de uitgavenstijgingen die Ook de wapenleveranciers gingen met hen mee. Lockheed Martin, Boeing, Northrop Grumman, Raytheon en General Dynamics profiteerden het meest en leverden het grootste deel van de gevechtsvliegtuigen, aanvals- en transporthelikopters, pantservoertuigen, bommen en raketten die in Irak en Afghanistan werden gebruikt.

Vanwege het gebrek aan transparantie van de kant van het Pentagon is het niet mogelijk om volledig onderscheid maken tussen wapens die rechtstreeks aan de oorlogen na 9/11 zijn gekoppeld en wapens die voor andere militaire doeleinden zijn gekocht. Er zijn echter een aantal indicatoren die inzicht geven in de inkomsten die deze wapenleveranciers uit de oorlogen hebben gehaald.

---

https://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2017/CoW_Coburn_Migrant%20Contractors_Aug%2023%202017.pdf.

68 JPLawrence. (2021). "Aantal troepen daalt, maar VS zegt dat meer dan 18.000 contractanten in Afghanistan blijven", *StarsandStripes,* https://www.stripes.com/news/middle-east/troop-levels-are-down-but-us-says-over-18-000-contractors-remain-in-afghanistan-1.659040; CongressionalResearchService, (2021) "Ministerie van Defensie, Aannemers en Troepen in Afghanistan en Irak, 2007 tot 2020", https://fas.org/sgp/crs/natsec/R44116.pdf.

69 Mark Mazetti., Julian E. Barnes.; Michael La Forgia. (2021). "Saoedi-agenten die Khashoggi vermoordden, ontvingen paramilitaire training in de Verenigde Staten", New York Times , https://www.nytimes.com/2021/06/22/us/politics/khashoggi-saudi-kill-team-us-training.html.

Een deel van de inkomsten die werden gegenereerd door de stijging van de militaire uitgaven na 9/11 waren bestemd voor belangrijke wapensystemen zoals gevechtsvliegtuigen, helikopters, tanks en andere gepantserde voertuigen. Daarnaast ging een aanzienlijk deel van de uitgaven naar de aankoop van handvuurwapens en munitie. Een analyse uit 2016 door de in het Verenigd Koninkrijk gevestigde niet-gouvernementele organisatie ActiononArmedViolence wees uit dat het Pentagon tussen september 2001 en september 2015 contracten ter waarde van $ 40 miljard had afgesloten voor wapens en munitie. Dit bedrag omvatte de levering van 1,45 miljoen wapens aan Irak en Afghanistan, onderdeel van een bedrag van $ 2,16 miljard aan contracten voor handvuurwapens en gerelateerde uitrusting die aan die twee landen waren afgesloten gedurende de periode die door het onderzoek werd bestreken. Er werden nog eens miljarden uitgegeven aan de uitrusting van Amerikaanse troepen in deze oorlogsgebieden met vuurwapens en munitie, maar noch het Pentagon, noch het Congres, noch onafhankelijke analisten hebben een exact bedrag vastgesteld voor deze extra uitgaven.

Gepantserde voertuigen waren een andere grote uitgave tijdens de conflicten na 9/11. Uit een rapport van het Stimson Center bleek dat het leger had geprofiteerd van de politieke sfeer en de gestage geldstroom die door de oorlogen was gegenereerd om een geheel nieuwe generatie pantservoertuigen te kopen. In totaal bedroegen de uitgaven van het Pentagon aan wapens en diensten tussen boekjaar 2001 en boekjaar 2010 $ 1 biljoen, en bijna een kwart daarvan kwam uit aanvullende financiering die bedoeld was om de oorlogsinspanningen in Irak en Afghanistan te ondersteunen.71

Box2.Wapenverkoopeenbelangrijkeomzetbron

Wapenverkoop is een steeds belangrijkere bron van inkomsten en winst geworden voor grote wapenfabrikanten. De VS heeft de afgelopen 20 jaar 18 jaar het grootste aandeel in de wereldwijde wapenmarkt gehad, en de meest lucratieve deals hebben betrekking op systemen zoals F-16- en F-35-gevechtsvliegtuigen (Lockheed Martin), F-15-gevechtsvliegtuigen en Apacheatack-helikopters (Boeing), precisiegeleide bommen en lucht-grondraketten (Raytheon) en raketverdedigingssystemen (Raytheon en Lockheed Martin).72

De grootste en meest controversiële markt voor Amerikaanse wapens in de afgelopen jaren was het Midden-Oosten, met name de verkoop aan landen als Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten, die betrokken waren bij een verwoestende oorlog in Jemen en die ook elders in de regio conflicten aanwakkerden. Hoewel Donald Trump het meeste lawaai maakte over de verkoop aan het Midden-Oosten en de voordelen daarvan voor de Amerikaanse economie, verkochten de VS tijdens de regering-Obama gemiddeld meer wapens aan Saoedi-Arabië, waaronder drie grote aanbiedingen in 2010 met een totale waarde van meer dan 60 miljard dollar, waaronder gevechtsvliegtuigen, aanvalshelikopters, gepantserde voertuigen en

---

70 Ian Overton; Adam Jarvis-Norse; Jennifer Dathan; Mia Lombardi (2016). “USDepartmentofDefense SpendonGunsin'WaronTerror,'Onthuld,” *ActiononArmedViolence,* https://aoav.org.uk/2016/us-department-of-defence-spend-on-guns-and-ammunition-in-the-war-on-terror-revealed/.

71 RussellRumbaugh. (2011). "Wat we kochten: Defensie-aanbestedingen van boekjaar 2001 tot boekjaar 2010", StimsonCenter, https://www.stimson.org/wp-content/files/file-attachments/Contentv2_1.pdf.

72 StockholmInternationalPeaceResearchInstituteArmsTransfersDatabase, https://armstrade.sipri.org/armstrade/html/export_values.php; WilliamD.Hartung.;EliasYousif.(2021). “USArmsSalesTrends,2020andBeyond–FromTrumptoBiden,” SecurityAssistanceMonitor, Center for InternationalPolicy, https://securityassistance.org/publications/us-arms-sales-trends-2020-and-beyond-from-trump-to-buden/.

Voertuigen, bommen, raketten en wapens – vrijwel een compleet arsenaal.73 Veel van deze systemen werden door Saoedi-Arabië gebruikt bij de interventie in Jemen, die in maart 2015 begon en waarbij duizenden burgers omkwamen bij willekeurige luchtaanvallen en een blokkade werd opgelegd die aanzienlijk heeft bijgedragen aan de dood van bijna een kwart miljoen mensen tot nu toe.74

Sommige grote bedrijven hebben een aanzienlijke financiële afhankelijkheid van buitenlandse Wapenverkoop. Vanwege Lockheed Martins prominente positie op de wereldmarkt voor gevechtsvliegtuigen, vertegenwoordigt de verkoop van buitenlandse wapens bijvoorbeeld een aanzienlijk deel van de omzet en winst van het bedrijf. In 2019 bestond 37 procent van de verkoop van Lockheed Martins luchtvaartdivisie – verreweg het grootste deel van het bedrijf – uit internationale verkopen.75
Op basis van de buitenlandse verkopen van de F-35 kan dit aandeel nog toenemen zodra de cijfers voor 2020 beschikbaar zijn.
Boeing en Raytheon Technologies exporteren aanzienlijk, zowel commercieel als militair, waardoor het lastiger is hun afhankelijkheid van buitenlandse wapenverkoop in te schatten. Maar vóór de fusie met United Technologies gaf de CEO van Raytheon aan dat de verkoop aan Saoedi-Arabië alleen al goed was voor ongeveer 5 procent van de omzet van het bedrijf. Wapenverkoopcontracten tussen Amerikaanse bedrijven en buitenlandse klanten zullen naar verwachting de komende jaren stijgen, gezien de omvang van de deals die in 2020 zijn gesloten, toen de VS een recordbedrag van $ 110,9 miljard aan aanbiedingen deed in het kader van het Foreign Military Sales (FMS)-programma, een wapenverkoopkanaal van overheid tot overheid dat verantwoordelijk is voor het grootste deel van de grote Amerikaanse wapenverkoop.

Net als bij andere militaire programma's die sinds 9/11 zijn ondernomen, was er sprake van aanzienlijke Fraude bij de levering van wapens aan de VS en geallieerde strijdkrachten. Misschien wel het meest flagrante voorbeeld was de beruchte zaak van de "Wardogs", die werd herdacht in zowel een boek als een Hollywoodfilm. Het verhaal begon in 2007, toen het Amerikaanse ministerie van Defensie AEY Inc. een contract van $ 298 miljoen toekende om de Afghaanse strijdkrachten en politie van munitie te voorzien. Efraim Diveroli was de 22-jarige president van AEY toen het bedrijf het contract kreeg om de belangrijkste munitieleverancier te worden voor het Afghaanse leger en de politie.

---

73 William D. Hartung. (2018). "Amerikaanse militaire steun voor Saoedi-Arabië en de oorlog in Jemen", *Center for International Policy*, https://docs.wixstatic.com/ugd/3ba8a1_5e9019d625e84087af647e6cb91ea3e2.pdf.

74 "UNHumanitarian Office stelt oorlog in Jemen uit op 233.000, voornamelijk door indirecte oorzaken," (2020). *UNNews* https://news.un.org/en/story/2020/12/1078972; "AThirdofSaudiCoalitionAirStrikesinYemenTargetedCivilian," (2020). *MiddleEastMonitor,* https://www.middleeastmonitor.com/20200326-a-third-of-all-saudi-coalition-air-strikes-in-yemen-targeted-civilians/; William D. Hartung.; Cassandra Stimpson. (2019). "VS ArmsSalestoSaudiArabia:TheCorporateConnection," *CenterforInternationalPolicy,* https://static.wixstatic.com/ugd/fb6c59_bd62e10ae7b745069e9a6fa897de6a39.pdf.

75 LockheedMartinCorporation, SECForm10-K, 2019, (p.5). https://www.lockheedmartin.com/content/dam/lockheed-martin/eo/documents/annual-reports/lockheed-martin-annual-report-2019.pdf.

76 NatashaKurak.(2019). "RaytheonInternationalCEOonSalesToSaoedi-Arabië– 'WeDon'tMakePolicy'" *CNBC.com,* https://www.cnbc.com/2019/02/16/raytheon-exec-on-sales-to-saudi-arabia-we-dont-make-policy.html.

77 William D. Hartung en Elias Yousif, "USArmsSalesTrends2020andBeyond:FromTrumptoBiden," SecurityAssistanceMonitor, Centrum voor Internationaal Beleid, april 2021, https://3ba8a190-62da-4c98-86d2-893079d87083.usrfiles.com/ugd/3ba8a1_2e4d4e9155664535a4a337fe4a91986b.pdf.

78 CJChivers. (2008). "SupplierUnderScrutinyonArmsforAfghans," *NewYorkTimes,* https://www.nytimes.com/2008/03/27/world/asia/27ammo.html.

79 CJChivers 2008.

De hoeveelheid munitie die AEY leverde was tientallen jaren oud en afkomstig uit voormalige Oostbloklanden. Veel van de munitie was in zeer slechte staat en onbetrouwbaar. Met name de munitie die AEY in grote hoeveelheden kocht uit depots in Albanië was ongelooflijk onvoorspelbaar. Het bedrijf deed vrijwel niets om de prestaties en veiligheid van de munitie te testen.80

Tientallen miljoenen van de verkochte AEY-cartridges werden in China geproduceerd en aan Albanië tijdens de Koude Oorlog. Hierdoor was de verkoop van in China geproduceerde munitie in strijd met een Amerikaans wapenembargo en een clausule in het contract van AEY die de aankoop van munitie die door de Chinese militaire macht was geproduceerd, verbood . 81 Hoewel AEY wist dat het illegaal was om de Chinese munitie te verkopen die het via een tussenpersoon van het Albanese Ministerie van Defensie had gekocht, probeerde het bedrijf te verbergen dat deze in China werd geproduceerd om de winst te vergroten. 82 AEY-functionarissen Efraim Diveroli, Ralph Merrill, Alex Podrizki en David Packou werden in 2008 door het Ministerie van Justitie aangeklaagd en beschuldigd van fraude en samenzwering. 83 Diveroli bekende in 2009 schuld aan samenzwering en werd door de rechter veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf. 84 PackouzandPodrizkialsopledguiltyin2009.

De geldstroom op gang houden: China als nieuwe reden voor enorme uitgaven van het Pentagon

Nu de VS de omvang van hun militaire aanwezigheid in Irak en Afghanistan heeft verkleind, Door steeds meer te vertrouwen op de inzet van kleinere eenheden van Special Forces, de training van geallieerde legers en wapenoverdrachten om militaire invloed uit te oefenen, zijn overdreven schattingen van de militaire uitdagingen die China stelt de nieuwe reden geworden om te kiezen voor argumenten om het Pentagonbudget op een historisch hoog niveau te houden. 85 Buitenlandse militaire inzet zal intussen blijven een bron van ruime winsten voor aannemers van alle soorten, aangezien het Amerikaanse leger nog steeds betrokken zal zijn bij terrorismebestrijdingsoperaties in meer dan 85 landen; honderden overzeese militaire bases zal onderhouden; betrokken is bij de bouw van onbeduidende nieuwe bases in een aantal landen, waaronder Guam en de Marianen; en zal blijven dienen ten behoeve van 's werelds grootste wapenleverende land, met meer dan $ 110 miljard aan wapenverkoop onder het Foreign Military Sales-programma van de Amerikaanse overheid.

---

80 CJChivers 2008.

81 Openbaar Ministerie van de Verenigde Staten, Southern District of Florida. (2011). "Veroordeling van munitieleveranciers inzake defensie-aanbestedingsfraude en liegen tegen het leger tegen overheidsmunitiecontracten", https://www.justice.gov/archive/usao/fls/PressReleases/2011/110323-01.html.

82 CJChivers 2008.

83 CJChivers. (2010). “Wapenhandelaars, Gezichten, Nieuwe Aanklachten,” *TheNewYorkTimes,* https://www.nytimes.com/2010/08/24/us/24arms.html.

84 Dan Lamothe. (2016). "Een geile wapenhandelaar ving het Pentagon op in 'War Dogs': nu vecht hij voor filmwinsten", *The Washington Post,* https://www.washingtonpost.com/news/checkpoint/wp/2016/08/19/a-cocky-arms-dealer-fleeced-the-pentagon-in-war-dogs-now-hes-fighting-for-movie-profits/.

85 William D. Hartung. (2020). "De Uitdaging Van China Is Niet Militair", *Forbes,* https://www.forbes.com/sites/williamhartung/2020/09/04/the-challenge-from-china-is-not-military/?sh=2c1dd9e6fcc6; John Isaacs. (2021). "China Is Niet De Nieuwe Sovjet-Unie", *CenterforArmsControlandNonproliferation,* https://armscontrolcenter.org/china-is-not-the-new-soviet-union/.

Alleen al in 2020.86 Maar beweringen over de opkomst van China en de noodzaak van een krachtig militair antwoord domineren nu het begrotingsdebat in Washington.

De meest recente toename van bezorgdheid over de Chinese militaire macht werd veroorzaakt door de De Nationale Defensiestrategie van het Pentagon uit 2018, die de 'rivaliteit tussen grootmachten' als de grootste bedreiging voor de Amerikaanse veiligheid en wereldwijde invloed bestempelde, werd een jaar later gevolgd door de door het Congres ingestelde Nationale Defensiestrategiecommissie, die een nog luidere alarmbel luidde over de vermeende dreiging van China en een verhoging van 3 tot 5 procent voorstelde jaarlijkse groei van het Pentagonbudget om dit aan te pakken. Deze bedreigingen werden aangekaart, naast bestaande, waargenomen uitdagingen zoals wereldwijd terrorisme en regionale machten zoals Noord-Korea en Iran. Negen van de twaalf leden van de commissie hadden directe indirecte banden met de wapenindustrie, een realiteit die ongetwijfeld enige invloed had op hun beraadslagingen en conclusies. De 3 tot 5 procent De groeicijfers zijn een mantra geworden van Pentagon-begrotingshaviken zoals senator James Inhofe (R-OK), de hoogste Republikein in de Senaatscommissie voor Defensie, die onvermoeibaar kritiek levert op het meer dan omvangrijke voorstel van de regering-Biden voor meer dan 750 miljard dollar voor nationale defensie – het Pentagon plus kernwapenontwikkelingswerk bij het Ministerie van Energie – dat, zoals hierboven vermeld, een van de hoogste niveaus is sinds de Tweede Wereldoorlog.

Het Chinese dreigingsargument is gebruikt om de vraag naar een marine van 350 schepen te rechtvaardigen – een stijging ten opzichte van de huidige 300 schepen; belangrijke aankopen van de luchtmacht, zoals een nieuwe bommenwerper en het F-35 gevechtsvliegtuig; het voorgestelde upgradeplan van het Pentagon voor kernwapens ter waarde van 1,5 biljoen dollar, dat al dertig jaar loopt; de ruimtemacht, een nieuwe tak van de strijdkrachten; grote uitgaven aan raketverdedigingssystemen; en grote nieuwe investeringen in cybertechnologie. strategieën en tactieken (offensief en defensief), onbemande systemen, hypersonische wapens en kunstmatige intelligentie. Veel van deze initiatieven waren al lang geleden van kracht voordat China de voornaamste zorg werd van Amerikaanse militaire planners, maar de "China-kaart" is het belangrijkste argument geworden om de politieke steun voor deze uitgaven te consolideren. De meest waarschijnlijke impact van de verschuiving naar China zal zijn dat de greep van de belangrijkste wapens ve

---

86 Stephanie Savell. (2021). “Verenigde Staten: Terrorismebestrijdingsoperaties 2018-2020”, *CostsofWarProject,* https://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2021/US%20Counterterrorism%20Operatio ns%202018-2020%2C%20Kosten%20van%20Oorlog.pdf; William D. Hartung.; Elias Yousif, "USArmsSalesTrends2020andBeyond:FromTrumptoBiden", *CenterforInternationalPolicy,* https:// 3ba8a190-62da-4c98-86d2-893079d87083.usrfiles.com/ugd/3ba8a1_2e4d4e9155664535a4a337fe4a91986b.pdf.
87 Ministerie van Defensie. “Samenvatting van de Nationale Defensiestrategie van de Verenigde Staten van Amerika 2018”, https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2018-National-Defense-Strategy-Summary.pdf.
88 “Voorzieningen voor de gemeenschappelijke verdediging: de beoordeling en aanbevelingen van de Nationale Defensiestrategiecommissie.” (2018). https://www.usip.org/sites/default/files/2018-11/providing-for-the-common-defense.pdf.
89 DanGrazier. (2018). “Panel van Defensielobbyisten en RevolvingDoorDoyens roept op tot meer defensie-uitgaven,” *ProjectonGovernmentOversight,* https://www.pogo.org/analysis/2018/12/panel-of-defense-lobbyists-and-revolving-door-doyens-calls-for-more-defense-spending/.
90 JamesInhofe.(2021). “Defensiebegroting voor 2022 is de eerste test van de regering-Biden over China”, *Newsweek,* https://www.newsweek.com/defense-budget-2022-first-test-biden-administration-china-opinion-1580185; Joe Gould. (2021). “KeyRepublicansPressBidentoHikeDefenseBudget3to5Percent,” *DefenseNews* https://www.defensenews.com/congress/2021/03/04/key-republicans-press-biden-to-hike-defense-budget-3-to-5-percent/.

fabrikanten zoals Northrop Grumman, Lockheed Martin, General Dynamics en Raytheon Technologies die onder het budget van het Pentagon vallen. Maar er zullen nog steeds kansen zijn voor particuliere aannemers zoals Dyncorp die betrokken zijn bij de training van buitenlandse militairen en politiediensten, vooral als de trend om minder Amerikaanse troepen in oorlogsgebieden in te zetten zich voortzet.

ToolsofInfluence

De wapenindustrie heeft een aantal instrumenten tot haar beschikking om beslissingen over de toekomstige uitgaven van het Pentagon te beïnvloeden. Sinds 2001 heeft de industrie 285 miljoen dollar uitgegeven aan campagnebijdragen, met speciale aandacht voor presidentskandidaten, het leiderschap van het Congres en leden van hoorzittingen en begrotingscommissies in het Huis van Afgevaardigden en de Senaat – de mensen met de meeste macht over hoeveel het land zal uitgeven aan militaire doeleinden. 91 Daarnaast hebben wapenfabrikanten de afgelopen twintig jaar 2,5 miljard dollar uitgegeven aan lobbyen, waarbij ze gemiddeld meer dan 700 lobbyisten per jaar in dienst hadden, de afgelopen vijf jaar meer dan één per Congreslid.[92]

> “
> Bovendien hebben wapenmakers de afgelopen twintig jaar 2,5 miljard dollar uitgegeven aan lobbyen, waarbij ze de afgelopen vijf jaar gemiddeld meer dan 700 lobbyisten per jaar in dienst hadden, meer dan één voor elk lid van het Congres.

De meerderheid van de lobbyisten is via de 'revolvingdoor' gegaan van banen bij het Congres, het Pentagon, de Nationale Veiligheidsraad of andere belangrijke instanties die betrokken zijn bij het bepalen van de omvang en reikwijdte van het jaarlijkse budget voor nationale defensie. 94 Deze revolvingdoor-medewerkers gebruiken hun connecties met hun voormalige collega's bij de overheid om op te komen voor hun werkgevers, vaak met goed resultaat (vanuit het standpunt van de wapenindustrie).
Uit een rapport van Project on Government Oversight bleek dat er alleen al in 2018 645 gevallen waren waarin de 20 grootste defensiecontractanten 'voormalige hoge overheidsfunctionarissen, militaire officieren, congresleden en hoge wetgevende stafleden - lobbyisten, bestuursleden of leidinggevenden' - in dienst namen. 95 Naast het feit dat overheidspersoneel dat via deze draaideur komt, een goede invloed heeft op de besluitvorming binnen defensie, kan het zijn dat contractanten een speciale behandeling krijgen zolang ze nog bij de overheid werken, in de hoop een lucratieve positie te bemachtigen bij een defensiecontractant na hun pensionering uit overheidsdienst.

---

91 DanAuble. (2021). "CapitalizingonConflict: Hoe Defensiecontractanten en Buitenlandse Naties Lobbyen voor Wapenverkoop", Centrum *voor Responsieve Politiek* https://www.opensecrets.org/news/reports/capitalizing-on-conflict.
92 Centrum voor Responsieve Politiek (2021).
93 Centrum voor Responsieve Politiek (2021).
94 Centrum voor Responsieve Politiek (2021).
95 MandySmithberger. (2018). “BrassParachutes: Het probleem van de draaideur van het Pentagon”, *Project over overheidstoezicht* https://www.pogo.org/report/2018/11/brass-parachutes/.

Om slechts enkele tientallen voorbeelden te noemen: voormalig hoofd van de Joint Chiefs of Staff, Gen. Joseph Dunford, die een belangrijke drijvende kracht was achter de problematische F-35 gevechtsvliegtuigen van Lockheed Martin, trad toe tot de raad van bestuur van het bedrijf slechts vier maanden nadat hij het leger had verlaten. Dit soort interacties roept serieuze vragen op over de vraag of speciale belangen of het nationale belang de grootste invloed hebben bij het bepalen van het Amerikaanse defensiebeleid en de inkoopkeuzes.

Het is belangrijk om op te merken dat de draaideur beide kanten op werkt. Niet alleen gaan voormalige overheidsmedewerkers de industrie in, maar ook bekleden die medewerkers vaak invloedrijke posities binnen de overheid. Zo kwamen vier van de afgelopen vijf Amerikaanse ministers van Defensie uit een van de vijf grootste wapenleveranciers:

> “Zo kwamen bijvoorbeeld vier van de afgelopen vijf Amerikaanse ministers van Defensie uit een van de vijf grootste wapenleveranciers.

voormalig ministers van Defensie van de regering-Trump James Mattis (bestuurslid van General Dynamics), Patrick Shanahan (uitvoerend directeur van Boeing), Mark Esper (hoofd overheidsrelaties bij Raytheon) en minister van Defensie van de regering-Biden Lloyd Austin (bestuurslid van Raytheon Technologies). 97

Defensiecontractanten oefenen ook aanzienlijke invloed uit door bekende denktanks te financieren die pleiten voor hogere budgetten van het Pentagon, zonder de financiële belangen te benadrukken die dat standpunt naar voren brengen. Een rapport van het Center for International Policy concludeerde dat de top 50 denktanks van Amerika tussen 2014 en 2019 miljarden dollars ontvingen van wapenfabrikanten of de Amerikaanse overheid, en dit is slechts het topje van de ijsberg. 98 Grote denktanks die grote bedragen aan contractantenfinanciering ontvingen, zijn onder andere het Center for a New American Security (CNAS), het Center for Strategic and International Studies (CSIS) en de Heritage Foundation. 99 Kleinere denktanks zoals het Lexington Institute en het National Institute of Public Policy (NIPP) – die buiten de top 50 vallen – krijgen grote financiering van bedrijven als Boeing, Lockheed Martin en Northrop Grumman, terwijl ze een megafoon leveren voor

---

96 JasonPaladino. (2020). “De voorzitter van de draaideur”, *ProjectonGovernmentOversight,* https://www.pogo.org/investigation/2020/03/the-chairman-of-the-revolving-door/.

97 Ryan Bort. (2019). "Trumps keuze als minister van Defensie is net zo Swampya als je zou verwachten", *RollingStone,* https://www.rollingstone.com/politics/politics-news/trump-defense-secretary-mark-esper-859988/; Jacqueline Feldscher. (2019). "Jim Mattis keert terug in de raad van bestuur van General Dynamics", *Politico,* https://www.politico.com/story/2019/08/07/jim-mattis-general-dynamics-defense-contractor-3702067; Tara Copp. (2019). "Trumps minister van Defensie krijgt te maken met ethiekklacht over promotie door Boeing", *MilitaryTimes* https://www.militarytimes.com/news/your-military/2019/03/13/shanahan-faces-ig-complaint-over-boeing-ties/; Trevor Hunnicutt. (2021). "Bidens genomineerde voor Defensie zou $1,7 miljoen kunnen krijgen als hij Raytheon verlaat", *Reuters,* https://www.reuters.com/article/us-usa-biden-defense/bidens-defense-nominee-could-get-1-7-million-as-he-leaves-raytheon-idUSKBN29F0EO.

98 Ben Freeman. (2020). “Amerikaanse overheid en aannemersfinanciering van Amerika's top 50 denktanks,” *Foreign Influence Transparency Initiative (FITI); Centrum voor Internationaal Beleid,* https://3ba8a190-62da-4c98-86d2-893079d87083.usrfiles.com/ugd/3ba8a1_c7e3bfc7723d4021b54cbc145ae3f5eb.pdf.

99 BenFreeman2020.

industrievriendelijke standpunten over alles van de marineopbouw tot de aankoop van de F-35 tot kernwapenbeleid.

Ook personen die bij contractanten betrokken zijn, zijn goed vertegenwoordigd in belangrijke adviesorganen van de overheid. Zoals hierboven vermeld, had bijvoorbeeld de meerderheid van de leden van de National Defense Strategy Commission (NDSC), een door het Congres ingestelde taskforce die de nationale defensiestrategie van het Pentagon voor 2018 evalueerde, nauwe banden met militaire contractanten.100 Het is dan ook niet verrassend dat de commissie een sterke verhoging van de uitgaven van het Pentagon voorstelde – 3 tot 5 procent per jaar boven de inflatie – een aanpak die de uitgaven van het Pentagon ruim boven de 1 biljoen dollar zou brengen vóór het einde van dit decennium.101

Kader 3.Aanbevelingen

Het beteugelen van overwinsten voor wapenleveranciers, het voorkomen van verspilling, fraude en misbruik, en het vergroten van de transparantie en verantwoordingsplicht ten opzichte van particuliere bedrijven die betrokken zijn bij het uitvoeren of voorbereiden van oorlogen, omvatten drie belangrijke soorten initiatieven.

De eerste is het terugdringen van de uitgaven aan oorlog en voorbereidingen voor oorlog, in lijn met een modernere, realistischere defensiestrategie. Een nieuwe strategie zou de rol van de diplomatie moeten vergroten, zich moeten concentreren op samensmeltende en aanhoudende niet-militaire veiligheidsuitdagingen, en de directe De indirecte buitenlandse militaire interventie van het type Verenigde Staten heeft zich ingezet in Irak, Afghanistan, Syrië, Somalië, Jemen en andere plaatsen daarbuiten. Het Centrum voor Internationaal Beleid's Sustainable Defense Task Force heeft een aanpak geschetst die Bespaar meer dan 1,2 biljoen dollar in het komende decennium door een realistischer benadering te hanteren voor de uitdagingen waarmee Rusland en China worden geconfronteerd; door meer te vertrouwen op bondgenoten om de veiligheidsrisico's in hun eigen regio's aan te pakken; door diplomatieke oplossingen te zoeken voor de daadwerkelijke en potentiële verspreiding van kernwapens in Iran en Noord-Korea; door het terugdraaien van het 1,7 biljoen dollar kostende, drie decennia durende nucleaire herbewapeningsprogramma van het Pentagon; en door de overtollige bureaucratie te verminderen, inclusief het terugdringen van het aantal werknemers van het Pentagon met meer dan 600.000 contractanten.102

De tweede aanpak om de overmatige contractuitgaven te beteugelen is een strengere controle en regulering, inclusief het versterken van de rol van inspecteurs-generaal, accountants en contractfunctionarissen bij het uitroeien van corruptie en het onderhandelen over eerlijke prijzen met zakelijke leveranciers van alles, van reserveonderdelen tot afgewerkte wapensystemen; en het verhogen van

---

100 DanGrazier. (2018). "Panel van Defensielobbyisten en RevolvingDoorDoyens roept op tot meer defensie-uitgaven", *ProjectonGovernmentOversight,* https://www.pogo.org/analysis/2018/12/panel-of-defense-lobbyists-and-revolving-door-doyens-calls-for-more-defense-
101 spending/ RyanAlexander. (2018). "PentagonCommission Negeert Grootste Dreiging: De Schuld", *TheHill,* https://www.taxpayer.net/national-security/pentagon-commission-ignores-greatest-security-threat-the-debt/.
102 “Duurzame Defensie: Meer Veiligheid, Minder Uitgaven,” (2019). SustainableDefenseTaskForce, Center for InternationalPolicy, https://static.wixstatic.com/ugd/fb6c59_59a295c780634ce88d077c391066db9a.pdf.

transparantie in de uitgaven van het Pentagon, inclusief het op orde brengen van de financiële huishouding van het ministerie, zodat deze eindelijk een audit kan doorstaan.103

Ten slotte, maar zeker niet onbelangrijk, zijn er maatregelen om de politieke macht van wapens te verminderen.
Fabrikanten, waaronder hervormingen van de overheidsfinanciering van verkiezingen en andere initiatieven, zouden de waarde van privaat geld in het politieke proces moeten verlagen en de wisselwerking tussen overheid en industrie moeten beperken. Wisselwerkingshervormingen zouden onder andere het opleggen van langere afkoelingsperiodes tussen overheidsdiensten en werkgelegenheid in de wapenindustrie moeten omvatten, het dichten van mazen in de wet en het verbeteren van gedetailleerde rapportage over wisselwerking en de activiteiten na de regering van personeel dat van het Congres, het Pentagon en andere belangrijke instanties overstapt naar functies in de defensiesector.104 Daarnaast zouden denktanks transparant moeten zijn over financieringsbronnen en potentiële belangenconflicten moeten identificeren die verband houden met donaties van bedrijven.105

Het verminderen van de winsten van oorlog hangt uiteindelijk af van het verminderen van de toevlucht tot oorlog in de eerste plaats. Evenzo vermindert het minder winstgevend maken van oorlog de prikkel om oorlog te voeren. Gezien de enorme financiële en menselijke kosten van de Amerikaanse oorlogen na 9/11 – en de negatieve gevolgen voor de veiligheid die veel van deze conflicten met zich meebrengen – zou het aannemen van een nieuw, minder gemilitariseerd buitenlands beleid een centraal doel moeten zijn van zowel het publiek als de beleidsmakers. Recente ontwikkelingen, zoals de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Afghanistan, zijn stappen in de goede richting, maar er is nog veel meer nodig om een beleid te bereiken dat diplomatie belangrijker vindt dan oorlog en oorlogsvoorbereidingen, en dat degenen die zich schuldig maken aan crimineel gedrag en/of winstbejag ter verantwoording roept.

---

103 Mandy Smithberger. (2021). “Pentagonuitgaven: rijp voor reductie en hervorming”, getuigenis voor de begrotingscommissie van de Senaat, https://www.pogo.org/testimony/2021/05/pentagon-spending-ripe-for-reduction-and-reform/.

104 MandySmithberger.(2018).“BrassParachutes: Het probleem van de draaideur van het Pentagon,”(pp.39-40). *Projectie op overheidstoezicht* https://www.pogo.org/report/2018/11/brass-parachutes/.

105 Eli Clifton en Ben Freeman, “Restoring TrustintheThinkTankSector”, Quincy Institute, 10 mei 2021, https://quincyinst.org/report/restoring-trust-in-the-think-tank-sector/.